

Česká republika
Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Domov mládeže při Integrované střední škole
Vysoké nad Jizerou, Dr. Farského 300**

Dr. Farského 300, 512 11 Vysoké nad Jizerou

Identifikátor školy: 600 170 900

Termín konání orientační inspekce: 2. – 4. prosinec 2002

Čj.:	084 060/03-2710
Signatura:	oh5lw528

CHARAKTERISTIKA DOMOVA MLÁDEŽE

Domov mládeže (dále DM) je součástí Integrované střední školy Vysoké nad Jizerou, Dr. Farského 300, která je jako příspěvková organizace Libereckého kraje zřízena na dobu neurčitou. Statutárním orgánem školy je ředitelka příspěvkové organizace, jmenovaná do funkce Ministerstvem zemědělství ČR dne 11. června 1999. Ve zřizovací listině školy, vydané Krajským úřadem Libereckého kraje, je vymezen hlavní účel organizace i výkon doplňkové činnosti, ze které se domova mládeže týká ubytovací a hostinská činnost. Volné pokoje jsou nabízeny školám a školským zařízením pro lyžařský výcvik, školu v přírodě, ozdravné pobyty, kurzy či rekreaci.

Kapacita DM je 190 lůžek ve II. kategorii. Pro jednotlivé budovy není kapacita ani kategorizace lůžek stanovena samostatně. K datu inspekce byl aktuální stav 135 ubytovaných, z toho bylo 14 starších 18 let. Žáci byli rozděleni do pěti výchovných skupin.

Stravování ubytovaných žáků zajišťuje školní jídelna (dále jen ŠJ), která je součástí školy. Kapacita stravovacího zařízení je stanovena na 650 jídel.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek činnosti domova mládeže
- materiálně-technických podmínek činnosti domova mládeže
- realizace a průběhu činnosti domova mládeže

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK ČINNOSTI DOMOVA MLÁDEŽE

Pedagogickou činnost DM zajišťuje celkem sedm vychovatelů včetně zástupce ředitelky pro mimoškolní výchovu (dále ZŘ), z nichž jeden má snížený pracovní úvazek. Pět vychovatelů má odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost, dva mají maturitu na střední škole nepedagogického směru, z toho jeden absolvoval „pedagogické minimum“ mimo resort MŠMT.

Systém vedení školy je založen na demokratických principech. Ředitelkou školy jsou jasně stanoveny kompetence jednotlivých pracovníků. Pravidelných týdenních porad se účastní vedoucí všech úseků včetně ZŘ, který je členem vedení školy. Předložené zápisy z porad vedení byly věcné, ověřené podpisy účastníků. Problematika DM byla projednávána vždy i na pedagogických radách školy. Samostatné porady vychovatelů se konaly dle plánu dvakrát měsíčně. Program byl jasný, konkrétní, vždy byla věnována pozornost pedagogickému působení, velmi často i prevenci sociálněpatologických jevů (zdravý životní způsob, využívání volného času, prevence závislostí, výchova k toleranci apod.). O činnost DM se ředitelka školy aktivně zajímá, snaží se o týmovou spolupráci se všemi pracovníky a vytvoření příznivého

klimatu v DM. Vliv na plnění těchto cílů má rozdílné pojetí působení vychovatelů při plnění stanovené koncepce činnosti DM.

Kontrolní činnost ředitelky školy i ZŘ je cílená a systematická, na základě promyšleného plánu. Předložené zápisy byly jasné, konkrétní včetně závěrů, opatření a důsledné cílené následné kontroly. Seznámení se závěry bylo dokladováno podpisem. Frekvence kontrolní a hospitační činnosti je především u ZŘ vysoká. Poznatky byly dle předložených zápisů pravidelně projednávány na poradách vychovatelů. Kontrolní systém je funkční. Kritéria hodnocení pracovníků jsou jednotně stanovena pro všechny pracovníky, pro vychovatele nebyla specifikována. Dílčí rezervy jsou v realizaci priorit a záměrů vedení DM a uplatňování zásad pedagogiky volného času.

Další vzdělávání vychovatelů má převážně formu samostudia. V oblasti uplatňování současných trendů výchovy mimo vyučování je v nabídce minimum vzdělávacích aktivit. Částečně se dalšímu vzdělávání věnovala metodická komise pro mimoškolní výchovu, která pracuje podle promyšleného, zpracovaného plánu práce na školní rok. Vedení vidí priority dalšího vzdělávání ve zlepšování komunikace, řešení konfliktů, výchově postojů a hodnotové orientace i prevenci sociálněpatologických jevů. Dílčí nedostatky byly v odborném vedení některých zájmových aktivit (posilování). V plánu je zařazeno vzdělávání vychovatelů v oblasti počítačové gramotnosti.

Informační systém vnitřní i vnější je funkční. Základem je osobní kontakt mezi všemi pracovníky a žáky i zájem vedení školy o spolupráci a vytvoření prostoru pro zpětnou vazbu. Účinnou pomocí vedení DM je žákovská samospráva, která se pravidelně schází. Zápisy z jednání nebyly vedeny. V obou budovách DM byly informační nástěnky, na kterých byly základní informace. Diskrétní formu pro sdělení připomínek a podnětů žáků umožňuje schránka důvěry. Osobní jednání s rodiči jsou kromě úvodní informační schůzky a třídních schůzek školou iniciována v případě řešení jednotlivých záležitostí.

Činnost DM se řídí podle zpracovaného vnitřního řádu a režimu dne, se kterými byli ubytovaní žáci při nástupu seznámeni. Obsah odpovídá potřebám provozu, některá ustanovení jsou nad rámec kompetencí DM (povinnost uložení cenností u vychovatele). Ve vnitřním řádu nebyl uvedený rejstřík výchovných opatření v souladu s vyhláškou o domovech mládeže. Stanovený rejstřík pochval a ocenění je promyšlený a má velkou motivační hodnotu. Nebyla ošetřena oblast projevů šikany, netolerance a xenofobie. Pro plnoleté ubytované žáky byl určen doplněk řádu DM. V režimu dne byla stanovena doba studijního klidu.

Služby vychovatelů byly dle předloženého rozpisu stanoveny ve dvou variantách. Dva vychovatelé pracují v dvoutýdenním cyklu, ostatní a ZŘ mají pevný týdenní rozpis včetně vedení kroužků a dalších zájmových aktivit. Opakovaně mají vychovatelé po denní službě včetně noční pohotovosti navazující dělenou službu (ranní a odpolední) s přestávkou kratší než osm hodin, což je velmi náročné.

Požadované podklady pro orientační inspekci byly ředitelkou školy i všemi zodpovědnými pracovníky (zástupcem ředitele, účetní, vedoucí stravování) pečlivě připraveny a průběžně předkládány.

Oblast personálních podmínek činnosti domova mládeže byla na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH ČINNOSTI DOMOVA MLÁDEŽE

Domov mládeže je umístěn v horních patrech dvou školních objektů v areálu školy. Další budova DM mimo areál byla v době konání orientační inspekce v rekonstrukci, která byla před dokončením. Záměrem vedení školy je vytvořit v rekonstruovaném objektu podmínky pro penzionový typ ubytování pro plnoleté žáky. Prostorové ubytovací podmínky byly v době inspekce značně stísněné. Příčinou bylo především nouzové řešení situace při probíhající rekonstrukci jednoho objektu DM. Dle aktuálního výkazu je vysoký počet pokojů 4 – 6 lůžkových (23).

V obou budovách jsou využívány ubytovací prostory pod vlastním uzavřením. Vybavení některých pokojů bylo na velmi nízké úrovni. Nábytek byl často poničený, nefunkční, značně opotřebovaný. Některé pokoje měly patrová lůžka, lokální osvětlení umožňovala jedna přenosná lampička na pokoji. Postupná obnova a dovybavení je v plánu vedení školy. Lepší vybavení pokojů měli žáci studijního oboru obchodní akademie, kde byly výrazně lepší ubytovací podmínky z hlediska prostorového (dvoulůžkové pokoje) i vybavení (nové váleudy na pokojích, lampičky u všech lůžek). V obou objektech jsou společenské místnosti s televizí a videem, z nichž jedna prostorná, vkusně zařízená a upravená klubovna slouží i pro potřeby školy (společná shromáždění, slavnostní společenské aktivity). K dispozici jsou vybavené kuchyňky včetně nádobí. Žáci mají vlastní spotřebiče, které kontroluje vychovatel a bezpečnostní technik.

Rozdíly v estetické úrovni výzdoby jednotlivých skupin byly způsobeny především osobností a zaměřením příslušného vychovatele. Individuální výzdoba pokojů byla ojedinělá. Někde byla věnována příkladná pozornost estetickému působení prostředí (společenských místností, chodeb, schodišť). Velmi vhodně byl využit materiál k oboru, aranžmá z přírodnin a krásné, pečlivě ošetřované vzrostlé květiny včetně předvánoční výzdoby.

Pro zájmové aktivity mají žáci v DM k dispozici stolní tenis, kulečnick, počítačovou učebnu školy i školní dílny. V areálu školy je asfaltové sportovní hřiště. Vybavení pro rekreační, odpočinkové a relaxační aktivity je omezené. Prostředí areálu nepůsobilo kromě krásných vzrostlých stromů upraveným dojmem (kontejnery na odpadky, minimální osvětlení). Pro pohybové aktivity je využíván na základě dohody sportovní areál místní tělovýchovné jednoty (tělocvična, posilovna).

Škola poskytuje žákům odborné časopisy k jejich učebnímu a studijnímu zaměření.

Oblast materiálně-technických podmínek činnosti DM byla na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ ČINNOSTI DOMOVA MLÁDEŽE

Realizace činnosti domova mládeže

Východiskem pro činnost DM jsou promyšlené pedagogické záměry a koncepce činnosti DM, jasně stanovené ředitelkou školy ve výchovně vzdělávacím plánu práce na aktuální školní rok. Oblast mimoškolní výchovy je včetně provozních podmínek rozpracována v příloze. Na stanovení priorit, které odpovídají současným trendům pedagogiky volného času úzce spolupracoval s ředitelkou školy ZŘ. Má písemně zpracovaný roční plán práce pro oblast mimoškolní výchovy. Náplň konkrétní činnosti byla vychovateli dopracována v měsíčních

a navazujících týdenních plánech. Jejich úroveň byla značně rozdílná. Některé obsahovaly převážně režimové momenty, pravidelné činnosti. Chybělo v nich rozpracování pro vlastní výchovnou skupinu v souladu s deklarovanou koncepcí.

Povinná dokumentace DM byla vedena ve stanoveném rozsahu a na předepsaných tiskopisech. Kvalita vedení deníků výchovných skupin byla po stránce formální i obsahové velmi rozdílná. Některé zápisy měly nízkou vypovídací hodnotu, převažovaly v nich režimové momenty a pravidelně se opakující činnosti. Nevyplýval z nich obsah konkrétní výchovné činnosti. Denní hlášení bylo předáváno ze všech výchovných skupin. Převážně obsahovalo obecné informace s nízkou informační hodnotou. Osobní spisy ubytovaných žáků a přihlášky k ubytování byly vedeny na odpovídajících nosičích a v požadované kvalitě.

Aktuální nabídka pravidelných zájmových aktivit obsahovala především sportovně-pohybové (stolní tenis, volejbal, florbal, fotbal, posilování, plavání, lyžování, cyklistika) a vzdělávací (internet) činnosti a nabídku dalších aktivit školy (návštěvy kulturních a sportovních akcí a soutěží, exkurze). K dopravě na akce je výhodně využíván vlastní školní autobus. V areálu školy jsou kromě školního hřiště omezené podmínky pro spontánní a odpočinkové aktivity. V návaznosti na zaměření školy jsou třikrát týdně využívány i školní dílny. Cíleně jsou podporováni žáci provozující výkonnostní sporty, někteří dosahují velkých úspěchů (lyžování, atletika, horská kola). Jeden žák byl zařazen do výběru olympijských nadějí v běhu na lyžích.

Vedení DM vychází z analýzy prováděné pravidelně zástupcem ředitelky na pedagogických poradách i poradách vedení. Snaží se vytvořit otevřené komunikativní prostředí i pomocí žákovské samosprávy.

Realizace činnosti domova mládeže byla v souladu s jeho posláním a deklarovaným programem. Úroveň byla velmi dobrá.

Průběh činností v domově mládeže

V režimu dne je pro přípravu na vyučování stanoven studijní klid. Zvýšenou pozornost vychovatelé věnovali především žákům z prvních ročníků, kterým poskytovali pomoc i dle své další odbornosti.

Účinným faktorem výchovného působení byla schopnost vychovatele motivovat žáky a získat je pro aktivní využívání volného času. Osobnost vychovatele, jeho postoj, styl práce, formy komunikace se žáky, schopnost empatie, osobní nasazení a zaujetí tvořily základ jeho přirozené autority mezi ubytovanými žáky. Mezi vychovateli byly pozorovány značné rozdíly v přístupu k žákům. Zájmová činnost žáků byla založena na dobrovolnosti, účast vycházela z jejich vlastního zájmu.

Úklid pokojů byl hodnocen vychovateli denně ráno, po dohodě se žáky (nahlásí, že je uklizeno). Pravidla hodnocení byla sdělena pouze ústně, srovnatelná kritéria nebyla stanovena. Ve výchovné práci byla užívána celá škála pochval i prostředků k posílení kázně.

V průběhu inspekce byla sledována zájmová činnost v oblasti sportovně-pohybových aktivit (sálová kopaná, posilování), hodnocení činnosti jedné skupiny, jednání žákovské samosprávy a kroužek Internetu, pro který je využívána vybavená školní učebna včetně odborného vedení (správce sítě). Nabídka internetu (dle rozpisu) byla při inspekci hojně žáky ve volném čase využívána. V počítačové učebně, kde zajišťovala vychovatelka dozor, pracovalo při hospitaci samostatně s velkým zaujetím osm žáků z DM.

Kroužku posilování se ve vybavené posilovně místní tělocvičny účastnila skupina žáků s vychovatelem, který zajišťoval pouze dozor. Chybělo odborné vedení, k dispozici nebyl ani odpovídající metodický materiál. Postup i přiměřená zátěž byly zcela ponechány na

jednotlivcích, což značně zvyšovalo riziko poškození. V posilovně byla vyvěšena obecná pravidla provozu. V sále této tělocvičny probíhala sálová kopaná. Zúčastnilo se 15 žáků rozdělených do skupin, které se pravidelně střídaly. Atmosféra byla rušná, žáci hráli s nasazením a zaujetím. Významnou roli měl otevřený styl komunikace, přátelský vztah a zapojení přítomné vychovatelky. Aktivita byla efektivní. V době inspekce proběhlo plavání v bazénu v Jablonci nad Nisou, kterého se účastnila i ředitelka školy. Kromě ubytovaných žáků (17) byla volná místa nabídnuta i zaměstnancům školy. Přínosem těchto akcí je vytváření příznivějšího klimatu školy na základě neformálních vzájemných kontaktů.

Hodnocení činnosti dle týdenního programu jedné skupiny bylo formální, nekonkrétní, vychovatelem nepřipravené po stránce organizační i obsahové.

Sledované jednání domovní rady bylo velmi otevřené. Přednesené konkrétní připomínky a podněty (způsob budíčku, povinné ranní opuštění DM, připomínky k vybavení pokojů, rozdílné požadavky vychovatelů na úklid – chybějící jednotná kritéria) byly jasně a věcně formulovány. Žáci ocenili ochotu vedení školy i DM k dialogu. Malý posun v řešení nejpálčivějších otázek však zájem o dialog snižoval. Motivace k výraznější participaci samosprávy na programu DM se přes zájem vedení DM zatím příliš nedařilo.

Průběh sledovaných činností byl na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje ve zřizovací listině jsou v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 12 711/2002-21 s účinností od 18. prosince 2001 ze dne 22. února 2002.
- V rámci orientační inspekce se uskutečnila tematická inspekce týkající se oblasti prevence sociálněpatologických jevů. Ke zjištění bylo využito metody řízeného rozhovoru s ředitelkou školy a metodikem prevence, dotazníkové šetření se skupinou ubytovaných žáků, kontrola příslušné dokumentace a prostředí DM. Sledované problematice, která patří mezi priority, stanovené v plánu práce ředitelky školy i ZŘ, je věnována cílená pozornost. Je obsažena i v jejich plánu kontrolní a hospitační činnosti. Dle zápisů byla opakovaně projednávána na poradách vedení školy, pedagogických radách (seznámení s pokyny MŠMT k prevenci, jednotný postup řešení problémů, diagnostika), v metodické komisi mimoškolní výchovy i na poradách v DM. Jedna nástěnka je věnována pouze drogové problematice. Minimální preventivní program zaměřený především na prevenci drogových závislostí je společný pro celou školu. Metodická prevence se účastnila vzdělávacích aktivit a setkání metodiků v rámci okresu. Dva žáci se účastnili Etického fóra středoškoláků v Liberci věnovaného tematicky problematice lehkých drog. O dotazníkové šetření měli žáci zájem. V písemných sděleních byli otevření, při neformálním rozhovoru věcně formulovali své názory, podněty a připomínky.

Škola se problematikou prevence zabývá, přijatý systém je funkční.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Libereckým krajem čj. SH-48/2002 platná od 1. ledna 2001 s přílohou č.1
2. Rozhodnutí MŠMT ČR o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 12 711/2002-21 s účinností od 18. prosince 2001 ze dne 22. února 2002
3. Výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení k čj. 12 711/2002-21 ze dne 27. února 2002
4. Jmenování do funkce ředitelky školy čj. 44/27/1999-3040 ze dne 11. června 1999 vydané Ministerstvem zemědělství ČR
5. Výkaz Škol (MŠMT) V 19-01 o ubytovacím zařízení ze dne 15. října 2002
6. Výkaz Škol (MŠMT) V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže ze dne 16. října 2002
7. Výroční zpráva o činnosti školy ze školní rok 2001/2002 ze dne 30. září 2002
8. Údaj o mimoškolních aktivitách – zpráva za školní rok 2001/2002 ze dne 30. června 2002
9. Informační leták o škole
10. Podkladová inspekční dokumentace (dotazník pro ředitele před inspekcí, základní data a informace o DM)
11. Osobní složky zaměstnanců domova mládeže (dále DM)
12. Rozpis služeb vychovatelů na školní rok 2002/2003
13. Povinná dokumentace DM (denní záznamy, deníky výchovných skupin DM I, DM II ve školním roce 2002/2003, osobní spisy žáků, přihlášky k ubytování v DM)
14. Vnitřní řád žákovského domova ISS ve Vysokém nad Jizerou ze dne 1. září 2001 s přílohou „Doplněk ŘDM“ ze dne 1. června 2002
15. Režim dne pro DM I a skupinu VS I
16. Udělení výchovného opatření o podmíněčném ukončení ubytování ze dne 18. listopadu 2002
17. Výchovně vzdělávací plán pro školní rok 2002/2003 schválený pedagogickou radou dne 29. srpna 2002
18. Přílohy plánu ředitelky školy (Plán práce - mimoškolní výchova - školní rok 2002/2003, Údaje o zařízení) ze dne 2. září 2002
19. Plán práce metodické komise pro mimoškolní výchovu
20. Plány týdne všech skupin (25. – 28. listopadu 2002)
21. Kontroly ředitelky školy – sešit zápisů
22. Kontrolní činnost zástupce ředitelky v roce 2002/2003
23. Hospitační záznamy pro VMV ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003
24. Zápisy z porad vychovatelů
25. Zápisy z klasifikačních porad
26. Evidence stížností (sešit stížností pro jednotlivé DM, kniha stížností DM 2002/2003)
27. Dokumentace tematické inspekce (dotazníky, záznamové archy)
28. Jmenování protidrogového preventisty čj. 4/2001-ř ze dne 29. června 2001
29. Minimální preventivní protidrogový program ze dne 20. června 2002
30. Knihy úrazů a poranění (DM I, DM II), záznamy o úrazech

ZÁVĚR

Domov mládeže je nedílnou součástí ISŠ ve Vysokém nad Jizerou. V návaznosti na zaměření školy je vedením stanovena koncepce činnosti DM formou hlavních úkolů a cílů na základě analýzy konkrétních podmínek, včetně prostředků a metod k jejich plnění. Základem je úzká efektivní spolupráce ředitelky školy a jejího zástupce pro mimoškolní výchovu.

Složení a kvalita pedagogického sboru vytvářejí optimální personální podmínky pro činnost DM. Ve výchovné práci se vedení snaží uplatňovat současné trendy pedagogiky volného času na základě partnerských vztahů. Významnou roli v oblasti komunikace má i žákovská samospráva. Klima DM vnímají žáci rozdílně podle osobnosti vychovatelů a míře jejich empatie.

Velká pozornost je věnována postupnému zlepšování materiálně-technických podmínek, obnova vybavení je limitována především ekonomicky. Areál školy poskytuje po stránce vybavení i úpravy omezené podmínky pro rekreační a relaxační činnosti ubytovaných žáků. Nabídka zájmových aktivit umožňuje využití volného času. Je vhodně zaměřena především na sportovně-pohybové aktivity, kde se zapojení ubytovaných žáků daří. Oblast kulturně-vzdělávací však není přehlížena. Důležitou motivační roli má individuální působení vychovatelů, jejich přirozená autorita a osobní zaujetí.

Domov mládeže plní své poslání velmi kvalitně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Václava Vokounová	v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Jana Čermáková
Libuše Škoudlilová

V Liberci dne 14. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. března 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Ing. Markéta Zelinková, ředitelka školy

v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-04-04	084 092/03-2710
Zřizovatel	2003-04-04	084 093/03-2710
Rada školy		není ustavena

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány